

Міністерство освіти і науки України
Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова
Навчально-науковий педагогічний інститут імені
В. О. Сухомлинського

ПЕДАГОГІЧНА СПАДЩИНА ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО В КОНТЕКСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ: МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ВИМІР

Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної
конференції з міжнародною участю
16-17 жовтня 2025 року

м. Миколаїв

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
ІМЕНІ АДМІРАЛА МАКАРОВА
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО

**ПЕДАГОГІЧНА СПАДЩИНА ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО
В КОНТЕКСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ:
МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ВИМІР**

Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю
16-17 жовтня 2025 року

(електронне наукове видання)

Миколаїв 2025

Редактор: **Віктор Мозговий** – доктор педагогічних наук, професор, в. о. заступника директора з навчально-наукової роботи Навчально-наукового педагогічного інституту імені В. О. Сухомлинського Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова

Відповідальна

за випуск: **Ірина Корнієнко** – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та освітнього менеджменту Навчально-наукового педагогічного інституту імені В. О. Сухомлинського Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова

Рецензенти:

Олександр Лавріненко – доктор педагогічних наук, професор, головний науковий співробітник відділу теорії і практики педагогічної освіти Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України

Віталій Лелека – доктор педагогічних наук, доцент, в. о. завідувача кафедри фізичної культури та спорту Навчально-наукового педагогічного інституту імені В. О. Сухомлинського Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова

Електронне наукове видання

П24 Педагогічна спадщина Василя Сухомлинського в контексті професійної освіти: міждисциплінарний вимір: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Миколаїв, 16-17 жовтня 2025 р.: електрон. наук. видання. НУК імені адмірала Макарова, ПНПУ імені В. О. Сухомлинського; за ред. В. Л. Мозгового; відп. за вип. І. А. Корнієнко. Миколаїв: НУК імені адмірала Макарова, 2025. 386с.

Збірник містить тези учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції «Педагогічна спадщина Василя Сухомлинського в контексті професійної освіти: міждисциплінарний вимір» із широкого кола проблем педагогічної освіти та підготовки майбутніх учителів до професійної діяльності. Основну тематику доповідей зорієнтовано на питаннях використання та трансформації педагогічної спадщини В. О. Сухомлинського в межах сучасного освітнього процесу, розвитку та формування в майбутніх учителів педагогічних знань і відповідних професійних компетентностей, що в перспективі сприятимуть забезпеченню успішної реалізації ідей розбудови професійної освіти в Україні.

ЗМІСТ

Секція № 1 ІДЕЙНО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ПЕДАГОГІКИ ДОБРОТВОРЧОСТІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО У ВИМІРАХ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ.....	10
<i>Біда О. А., Кучай Т. П., Чичук А. П.</i>	
Педагогічна майстерність – інтегративна характеристика високої професійно-педагогічної підготовленості вчителя.....	10
<i>Бондаренко Г. А.</i>	
Ключові аспекти педагогічної системи «Школа радості» В. О. Сухомлинського.....	15
<i>Вдовенко В. В.</i>	
Проблема особистості вчителя у педагогічній спадщині Василя Сухомлинського.....	18
<i>Гладишев В. В.</i>	
Матеріальні й моральні засади професійної діяльності вчителя (концепція Гуго Мюнстерберга).....	23
<i>Корнієнко І. А.</i>	
До проблематики сучасної педагогічної освіти.....	29
<i>Кремін Т. Д.</i>	
Сила і значення рідного слова в освітньому процесі під час російсько-української війни (за поглядами В. Сухомлинського).....	31
<i>Мардарова І. К., Листопад Н. Л.</i>	
Педагогіка серця і добра Василя Сухомлинського: інструментарій для формування моральних цінностей у майбутніх педагогів.....	36
<i>Мельничук І. О.</i>	
Формування мотивації учнів у процесі вивчення фізичної культури.....	42
<i>Мозговий В. Л.</i>	
Семантика концепту «щастя» в сучасній українській школі.....	44
<i>Листопад О. А., Гуданич Н. М.</i>	
Філософія доброторчості в цифрову добу: педагогіка добра і синергія гуманістичних цінностей у вихованні молоді.....	47
<i>Ситченко А. Л.</i>	
Розумове виховання учнів із погляду В. О. Сухомлинського.....	52
<i>Трифонов О. С.</i>	
“Моральна школа справжньої любові до людини” в розумінні Василя Сухомлинського.....	55
<i>Стрілець О. В., Генесірян М. В.</i>	
Концептуальні засади трудового виховання молодого покоління в педагогічній спадщині В. Сухомлинського.....	59
<i>Хаєцький О. П.</i>	
Миколаївські адресати В. О. Сухомлинського: уроки людяності.....	64
<i>Чернова М. В.</i>	
Тематичне навчання в процесі мовної освіти молодших школярів.....	67

Секція № 2 ГУМАНІСТИЧНА ПАРАДИГМА ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ.....	71
<i>Баранюк І. Г.</i>	
Василь Сухомлинський про виховний потенціал письмового твору.....	71
<i>Бондар К. П., Якименко С. І.</i>	
Дитиноцентризм як основа гуманістичної парадигми початкової освіти.....	75
<i>Зарєчна І. І., Якименко С. І.</i>	
Формування медіаграмотності здобувачів початкової освіти крізь призму педагогічної спадщини В. Сухомлинського.....	81
<i>Курчатова А. В.</i>	
Гуманістичний підхід у формуванні особистості дитини в дошкільній освіті.....	84
<i>Мартін А. М.</i>	
Реалізація педагогічної спадщини В. О. Сухомлинського в системі дошкільної освіти.....	87
<i>Найдьонова І. О., Супрун М. О.</i>	
Міждисциплінарний підхід до розвитку соціально-комунікативних навичок дітей з РАС у лікувально-освітньому просторі.....	90
<i>Прибора Т. О.</i>	
Педагогічна концепція В. Сухомлинського у контексті розвитку дитини в «школі радості».....	96
<i>Степанова Т. М.</i>	
Роль функціональних особливостей художніх текстів у розвитку особистості дошкільника.....	100
<i>Стрельченко-Гур'єва У. В.</i>	
Музичне мистецтво як чинник формування особистості в дошкільній освіті в контексті гуманістичної парадигми.....	104
<i>Tavdgiridze L., Basiladze I., Bolkvadze M.</i>	
The humanistic approach in preschool education.....	108
<i>Turmanidze L., Sherozia N.</i>	
Humanistic education in the 21st century: how to address contemporary challenges through a child-centered approach.....	110
<i>Тарасенко М. М.</i>	
Культурна компетентність дітей дошкільного віку через народно-педагогічну спадщину В. О. Сухомлинського.....	112
<i>Тесленко С. О.</i>	
Казки Василя Сухомлинського як засіб формування еколого-природничої компетентності дитини старшого шкільного віку.....	115
<i>Тимченко А. А.</i>	
Формування громадянськості у майбутніх учителів початкових класів за спадщиною В. О. Сухомлинського.....	119

Тимченко А. А., Горбатюк І. С.

Розвиток логічного мислення учнів початкової школи – важливе завдання шкільного курсу математики.....	126
--	------------

Філімонова Т. В.

Формування цілісного сприйняття навколишнього світу у молодших школярів на уроках «Я досліджую світ».....	132
--	------------

Філімонова Т. В., Семешко О.О.

Громадянська освіта - ключова компетентність молодших школярів у Новій українській школі.....	137
--	------------

Цуканова Н. М.

Інноваційні підходи до професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи: спадщина В. О. Сухомлинського.....	141
--	------------

Секція № 3 СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГА.....	145
--	------------

Андросова Н. М.

Виклики ринку праці до підготовки професіонала з початкової освіти.....	145
--	------------

Білявська Т. М.

Проблемне навчання в процесі мовної підготовки майбутніх учителів початкової школи.....	148
--	------------

Большуткин В. О., Степанова Т. М.

Ігрове іншомовне навчання засобами штучного інтелекту як каталізатор творчого розвитку.....	153
--	------------

Бреславська Г. Б., Якименко С. І.

Теоретико-методичні засади національно-патріотичного виховання студентської молоді у ЗВО крізь призму педагогічних ідей В. О. Сухомлинського.....	157
--	------------

Жданов В. В.

Становлення та розвиток історичної освіти на Миколаївщині в другій половині 1970-х – першій половині 1980-х років.....	162
---	------------

Заскалета С. Г., Буглай Н. М.

Особливості організації змішаного навчання у процесі підготовки майбутніх педагогів у закладах вищої освіти.....	167
---	------------

Захарченко О. А.

GPT Onlinescorrector як цифровий інструмент коригування майбутніми вчителями словесниками деяких типів лексичних помилок.....	173
--	------------

Ізбаши Л. М.

Спадщина В. О. Сухомлинського як джерело професійного розвитку сучасного вчителя фізичної культури.....	177
--	------------

Криницька О. О., Михальченко Н. В.

Психологічна підтримка осіб, які пережили травматичні події: комплексний аналіз методів, ефективності та факторів впливу.....	181
--	------------

<i>Кузнецов Є. С.</i>	
Інноваційні інструменти цифрового розвитку майбутніх викладачів гуманістично орієнтованої профосвіти.....	186
<i>Лелека В. М.</i>	
Фізичне виховання як інструмент розвитку soft skills у студентів професійної освіти.....	196
<i>Лисенчук Г. А.</i>	
Штучний інтелект в освіті.....	199
<i>Михальченко І. В.</i>	
Професійна підготовка здобувачів закладу фахової передвищої освіти шляхом інтеграції цифрових технологій.....	202
<i>Михальченко Н. В.</i>	
Ментальність як важливий чинник підготовки майбутніх учителів початкових класів до розвитку рефлексії у молодших школярів.....	206
<i>Молчанова О. М., Михальченко Н. В.</i>	
Роль педагогічної спрямованості вчителя початкових класів у розвитку особистості учня.....	212
<i>Нефьодов Д. В.</i>	
Історія повсякденності як складова сучасної історичної освіти.....	216
<i>Пастушок О. Є., Михальченко Н. В.</i>	
Стресостійкість керівника закладу освіти в умовах сучасних викликів.....	222
<i>Радіонов Д. С.</i>	
Інноваційні технології в навчальному процесі на уроці математики.....	226
<i>Тищенко Р. К., Єфременко А. М.</i>	
Електронний моніторинг як чинник професійного зростання педагогів з фізичного виховання.....	230
<i>Фучило Д. С., Коренєва Ю. П.</i>	
Ознаки психологічного синдрому FOMO в осіб юнацького віку в умовах війни.....	234
<i>Цвях О. О.</i>	
Використання інноваційних технологій для проведення практичних занять з анатомії та фізіології для студентів.....	237
<i>Чухліб А. В., Михальченко Н. В.</i>	
Соціально-психологічні передумови аутоагресивної поведінки молоді.....	242
 Секція № 4 ЕСТЕТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ МИСТЕЦТВА У	
СТВОРЕННІ МУЛЬТИКУЛЬТУРНОГО ОСВІТНЬОГО	
ПРОСТОРУ.....	245

<i>Аристова Л. С.</i>	
Гуманістична педагогіка В. Сухомлинського як основа сучасних підходів до викладання музичного мистецтва.....	245
<i>Бедакова С. В.</i>	
Сучасні освітні трансформації у професійному формуванні вчителя музичного мистецтва.....	249
<i>Котелянець Н. В.</i>	
Інтеграція мистецтва та естетики для формування толерантності та культурного розмаїття в школі.....	253
<i>Кулікова С. В.</i>	
Музичне мистецтво в сучасному освітньому просторі: формування мультикультурної ідентичності.....	257
<i>Мартинюк А. К., Мартинюк Т. В.</i>	
Освітньо-виховний потенціал творчої діяльності Заслуженого академічного Закарпатського народного хору.....	261
<i>Радул О. С., Ткаченко О. М.</i>	
В. О. Сухомлинський про значення музичного мистецтва в естетичному вихованні.....	266
<i>Ревенко Н. В.</i>	
Педагогічна спадщина композиторів-романтиків в курсі вивчення дисципліни «Інструментально виконавство з методикою викладання».....	269
<i>Стріхар О. І.</i>	
Вивчення дисципліни «Сольний спів» для створення мультикультурного освітнього простору.....	273
<i>Щербак І. В.</i>	
Системний підхід до інструментально-виконавської підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва.....	277
<i>Ярошевська Л. В.</i>	
Музичне мистецтво як засіб формування національної свідомості та культурної толерантності студентської молоді.....	283

Секція № 5. ФОРМУВАННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ..... 289

<i>Афанасьєва Г. Д., Шапочка К. А.</i>	
Соціальне середовище як чинник мовленнєвого розвитку дітей молодшого шкільного віку із ЗПР.....	289
<i>Бажмін В. Б.</i>	
Практико-орієнтоване середовище в процесі навчання педагогів у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.....	291
<i>Бескровна Н. І., Стельмах Н. В.</i>	
Формування мовленнєвої культури учнів з інтелектуальними порушеннями в контексті педагогічних ідей В. О. Сухомлинського.....	296

<i>Безсонова О. С., Кисличенко В. А.</i>	
Формування інтонаційної виразності мовлення молодших школярів із сенсорними порушеннями засобами музично-ритмічних вправ.....	302
<i>Білюк О. Г., Ісмагулова-Онуфрійчук Н. Р.</i>	
Особливості корекції мовлення у дітей старшого дошкільного віку в процесі активізації міжпівкульної взаємодії.....	308
<i>Вишневська О. А., Бажмін В. Б.</i>	
Вербалізація сенсорного досвіду як чинник соціальної адаптації дітей РАС.....	313
<i>Головачова С. О., Кисличенко В. А.</i>	
Психолого-педагогічні умови профілактики труднощів читання у дітей із тяжкими порушеннями мовлення.....	318
<i>Дегтярьова Л. І., Бажмін В. Б.</i>	
Сучасні технології застосування інформаційно-комунікативних технологій у логокорекції дітей дошкільного віку з особливими освітніми потребами.....	323
<i>Доцевич Т. І.</i>	
Розвиток сприйняття у дітей дошкільного віку з дитячим церебральним паралічем в 13 контексті психокорекційної роботи.....	327
<i>Коба Ю. А., Кисличенко В. А.</i>	
Перспективи застосування арт-терапевтичних методів у логопедичній практиці з дітьми із ЗПР.....	330
<i>Кривороженко А. О.</i>	
Формування навичок роботи з художнім текстом у дітей дошкільного віку з порушеннями мовлення.....	335
<i>Левіцька В. Г., Стельмах Н. В.</i>	
Розвиток зв'язних мовленнєвих навичок у дітей із загальним недорозвиненим мовленням засобами ігротерапії.....	338
<i>Середа І. В., Семенів Ю. П.</i>	
Формування інклюзивної компетентності педагога через використання ІКТ у навчанні читанню дітей з інтелектуальними порушеннями.....	342
<i>Середа І. В., Потапчук Д. М.</i>	
Розвиток експресивного мовлення у дітей з розладами аутичного спектру: сучасні підходи і методи корекції.....	347
<i>Сирота О. Ю., Шапочка К. А.</i>	
Формування активного словника як чинник підготовки дітей із ЗНМ рівня до навчання у школі.....	352
<i>Супрун М. О., Петренко Ю. О.</i>	
Формування предметної лексики в умовах використання карток ресс у дошкільників з РАС.....	357
<i>Трегуб М. П., Кисличенко В. А.</i>	
Психолого-педагогічні умови профілактики труднощів читання у дітей із тяжкими порушеннями мовлення.....	363
<i>Шапочка К. А., Шапочка В. А.</i>	
Інклюзивна компетентність як ключова складова професійної підготовки педагога Нової української школи.....	369

Шапочка К. А., Боровець О. М.

Корекційно-розвивальна складова засобів народної педагогіки..... 374

Юрчик К. О., Білюк О. Г.

**Використання ігрових технологій для розвитку часово-просторових уявлень
у дітей старшого дошкільного віку із затримкою психічного розвитку..... 378**

ГУМАНІСТИЧНИЙ ПІДХІД У ФОРМУВАННІ ОСОБИСТОСТІ ДИТИНИ В ДОШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ

Курчатова А.В.,

доцент кафедри дошкільної освіти

*Навчально-наукового педагогічного інституту імені В.О. Сухомлинського
Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова,
м. Миколаїв, Україна,
kurchat67@gmail.com*

Розглянуто гуманістичний підхід як ключову парадигму сучасної дошкільної освіти. Зазначено, що він ґрунтується на визнанні цінності кожної дитини, створенні умов для розкриття її потенціалу, розвитку комунікативної культури та моральних орієнтацій. Проаналізовано нормативні документи України (Базовий компонент дошкільної освіти, Закон України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», Концепція НУШ), а також позиції вітчизняних науковців, які акцентують увагу на ролі педагога як фасилітатора та партнера у процесі виховання. Підкреслено значення взаємодії закладу дошкільної освіти та сім'ї у формуванні гуманістичних цінностей.

Ключові слова: *гуманістичний підхід, дошкільна освіта, особистість дитини, педагог, суб'єкт-суб'єктна взаємодія, гуманізація освіти, освітнє середовище.*

Вступна частина. Сучасна дошкільна освіта розвивається у руслі гуманістичної парадигми, що передбачає визнання цінності кожної дитини як унікальної особистості, яка має право на розвиток власного потенціалу. Одним із пріоритетних завдань, окреслених у Базовому компоненті дошкільної освіти України, є формування компетентної, самостійної, творчої дитини, здатної до конструктивної взаємодії з оточенням [1].

Основна частина. Гуманістичний підхід у дошкільній педагогіці означає переорієнтацію з авторитарних моделей навчання на партнерські,

суб'єкт-суб'єктні взаємини між педагогом і вихованцем. Він спирається на положення Законів України «Про освіту» [5] та «Про дошкільну освіту» [4], де підкреслюється важливість забезпечення гармонійного розвитку дитини, поваги до її гідності, прав і свобод. У такому контексті педагог виступає не лише носієм знань, а насамперед організатором освітнього середовища, яке сприяє особистісному зростанню дитини, розвитку її ініціативності, моральних і ціннісних орієнтацій.

Гуманістична педагогіка має глибокі традиції у вітчизняній та світовій науці. Так, у працях В. Сухомлинського підкреслюється, що виховання повинно ґрунтуватися на любові й повазі до дитини, створенні умов для її творчості та самореалізації [10]. У сучасних дослідженнях українських науковців (Н. Гавриш, Т. Поніманська, О. Савченко) наголошується, що гуманістичний підхід у дошкільній освіті означає відмову від авторитарної моделі взаємодії та перехід до суб'єкт-суб'єктних відносин, де вихователь є партнером, фасилітатором і провідником дитини у світ культури [8].

Згідно з концепцією Нової української школи [7] та Державному стандарту дошкільної освіти [3], дитина розглядається як активний суб'єкт власного розвитку, а головне завдання педагога – допомогти розкрити її індивідуальний потенціал, сформувані ціннісні ставлення до себе й інших, навчити комунікувати в атмосфері доброзичливості й поваги. Таким чином, вихователь стає центральною постаттю в організації гуманістично-орієнтованого освітнього середовища.

Як зазначає Н. Лисенко, професійна майстерність педагога полягає не лише у володінні методиками навчання, а й у здатності створити простір, де дитина почувається прийнятою, захищеною, здатною на власний вибір. Важливою умовою є діалогічність спілкування, розвиток емпатії та підтримка позитивної самооцінки дитини [6].

Погоджуємося з Т. Поніманською, яка підкреслює, що гуманістичний підхід неможливий без активної співпраці педагогів із сім'єю. Родина є першою інституцією соціалізації, тому партнерська взаємодія «заклад –

родина» сприяє формуванню єдиної системи гуманістичних цінностей у вихованні [9].

У практиці сучасних закладів дошкільної освіти гуманістичний підхід реалізується через: використання ігрових технологій, що забезпечують вільний вибір дитини та створюють умови для самовираження; індивідуалізацію освітнього процесу, врахування особливостей кожної дитини; організацію ситуацій успіху, які формують позитивний образ «Я»; формування комунікативної культури й толерантності у взаєминах між дітьми; інтеграцію родинного виховання та педагогічної підтримки.

Дослідження Н. Гавриш показують, що системне впровадження гуманістично орієнтованих технологій сприяє підвищенню рівня мотивації дітей до навчання, розвитку їхніх моральних цінностей і комунікативної компетентності [2].

Висновки. Можемо резюмувати: гуманістичний підхід у формуванні особистості дитини в дошкільній освіті є не лише педагогічною методологією, а й суспільною потребою. Він забезпечує реалізацію державних освітніх стандартів, відповідає сучасним вимогам розвитку дитини та сприяє становленню її як особистості з активною життєвою позицією.

Подальші дослідження та практичні напрацювання українських науковців та практиків мають бути спрямовані на розробку дієвих методик і технологій, які допоможуть вихователям ефективно впроваджувати гуманістичні цінності у щоденну педагогічну діяльність закладів дошкільної освіти.

Література

[1]. Базовий компонент дошкільної освіти. Київ, 2021. URL: https://mon.gov.ua/staticobjects/mon/sites/1/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf (дата звернення: 11.09.2025).

[2]. Гавриш Н., Крутій К. Якість освіти: розробляймо критерії разом. *Дошкільне виховання*. 2015. № 3. С. 2–6.

[3]. Державний стандарт дошкільної освіти: основні положення. URL: <https://osvita.ua/preschool/80932/> (дата звернення: 11.09.2025).

[4]. Закон України «Про дошкільну освіту» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3788-20#Text> (дата звернення: 11.09.2025).

[5]. Закон України «Про освіту» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 11.09.2025).

[6]. Косенко Ю. М. Основи педагогічної майстерності вихователя : навч.-метод. посіб. Маріуполь : ТОВ «Друкарня «Новий світ», 2014. 360 с.

[7]. Концепція Нової української школи. Київ, 2016. URL: https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/09/razdel_1_Oglyad.pdf (дата звернення: 11.09.2025).

[8]. Кривда В. С. Гуманізація освітнього процесу в умовах сучасного закладу дошкільної освіти. *Вісник Польсько-української науково-дослідної лабораторії дидактики імені Я. А. Коменського*. 2021. Вип. 2 (22): *Актуальні проблеми сучасної психодидактики: філософські, психологічні та педагогічні аспекти* : матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Умань, 20–21 трав. 2021 р.). Умань : Візаві, 2021. С. 101–107.

[9]. Поніманська Т. І. Дошкільна педагогіка : підручник. 4-те вид., переробл. Київ : ВЦ «Академія», 2018. 408 с.

[10]. Сухомлинський В. О. Серце віддаю дітям. Київ : Освіта, 2018. 272 с.

Наукове видання

**ПЕДАГОГІЧНА СПАДЩИНА ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО
В КОНТЕКСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ:
МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ВИМІР**

Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю
16-17 жовтня 2025 року

(електронне наукове видання)

*Навчально-науковий педагогічний інститут імені В. О. Сухомлинського
Національного університету кораблебудування
імені адмірала Макарова*

*Редактор:
Віктор Мозговий
Відповідальна за випуск:
Ірина Корнієнко*